
PROPOSICIÓN DO GRUPO MUNICIPAL DE COMPOSTELA ABERTA PARA A GOBERNANZA DO TURISMO IMPULSANDO UNHA REFLEXIÓN COLECTIVA SOBRE ESTA ACTIVIDADE E A NECESIDADE DE MEDIDAS PARA COMBATER O TURISMO SEN CONTROL

O Grupo Municipal de Compostela Aberta, ao abeiro do regulamento orgánico municipal do Concello de Santiago, presenta a seguinte proposición para o seu debate no Pleno, co obxectivo de que se executen os acordos acadados no pacto para viabilizar os orzamentos de 2022 no relativo ao obxectivo de repensar o modelo turístico impulsando unha reflexión colectiva sobre as consecuencias e perigos do turismo sen control.

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS:

A importancia estratéxica do sector do turismo en Compostela na xeración de emprego, no mantemento do tecido empresarial e na posta en valor da cultura, o patrimonio, a gastronomía e a singularidade de Santiago como Cidade Patrimonio da Humanidade, é innegable. Agora ben, nos últimos anos este desenvolvemento turístico tamén implicou moitos impactos negativos para a veciñanza: a multiplicación exponencial do fenómeno das vivendas de uso turístico (VUTs), a saturación turística en puntos da zona monumental, ou a progresiva expulsión da veciñanza da cidade histórica por mor do encarecemento e redución drástica da oferta do alugueiro así como da escaseza de servizos básicos como o comercio de proximidade.

Ao tempo que todo isto ía acontecendo, Santiago experimentou unha degradación progresiva de espazos e servizos relacionada coa natureza da actividade turística na cidade, que nestes momentos,, xa supón un turismo sen control nos meses de maior afluencia de visitantes. De aí a emerxente preocupación na veciñanza sobre a sustentabilidade deste modelo e de como afecta á convivencia cotiá e de como supón unha perda de servizos nas zonas e barrios máis expostos aos fluxos turísticos.

No anterior mandato o goberno de Compostela Aberta apostou pola gobernanza do turismo, nun contexto ben diferente ao actual motivado pola pandemia, pero que tiña por obxectivo garantir que a actividade turística, tan importante para o desenvolvemento económico de Santiago, fora compatible coa convivencia, a calidade de vida, a conservación do noso patrimonio e o benestar a veciñanza. E foi coa esperanza de continuar con esta liña de acción política que Compostela Aberta presentou no Pleno de Maio do 2021 unha moción que foi aprobada pola maioría absoluta do Pleno (14 votos a favor) e sen votos en contra, que no seu ACORDO recollía os seguintes puntos:

1. Convocar o Consello Municipal de Turismo á maior brevidade para abordar as políticas turísticas e as accións do Plan de sostenibilidade turística de Santiago.
2. Incorporar na nova convocatoria de axudas, nas que xa se van incluír as axencias de viaxe, a posibilidade da creación de bonos turísticos de reactivación da economía local compostelá e o turismo de proximidade como o Bono-Viaxa e o Bono-Educa.
3. Impulsar o traballo conxunto entre os departamentos de Cultura e Turismo para desenvolver unha programación específica de promoción turística-cultural
4. Apostar pola promoción turística de Compostela como cidade universitaria e a posta en valor do seu patrimonio cultural e científico
5. Renovar e actualizar a sinalización turística de toda a cidade, de xeito inclusivo e accesible ao conxunto da poboación local e visitante.
6. Promover un servizo de asesoramento e inspección da calidade no emprego no sector turístico en Santiago de Compostela.
7. Fomentar as boas prácticas laborais no sector, incluíndo nas bases das axudas a valoración da incorporación de cláusulas sociais nos contratos, o deseño e control de horarios compatibles coa conciliación familiar ou a igualdade salarial entre xéneros, entre outras.

Na actualidade, o cumprimento dos puntos acordados é totalmente insuficiente ou inexistente. Aínda así, e continuando nesta liña política que procura a gobernanza do turismo, o acordo asinado o 18 de xaneiro de 2022 entre os grupos municipais de Compostela Aberta e o PSdG-PSOE para a viabilización dos orzamentos do vixente exercicio 2022, recollía no seu punto III.6, o seguinte:

III. Novos acordos na procura de espazos comúns mais amplos, con outras medidas de cara á recuperación de Compostela. No diálogo mantido no último mes entre os dous grupos municipais, Compostela Aberta vén de propoñer unha serie de actuacións que o Partido Socialista concorda que son axeitadas e que se axustan á acción política desenvolvida polo Goberno Municipal actual:

(...) 6. Repensar o modelo turístico, impulsando unha reflexión colectiva e ampla sobre a actividade turística a través dun 'Foro Cidadán sobre a Convivencia e o Turismo' e un 'Observatorio de Sustentabilidade Turística' ademais de fortalecer o plan de inspección de pisos turísticos.

A proposta ten en consideración a vital importancia de establecer medidas para combater o turismo sen control mediante unha nova estratexia para o turismo. A gobernanza do turismo adquire, pois, unha nova dimensión na procura de que esta sexa unha actividade económica responsable e sustentable, que repercuta no conxunto da veciñanza dunha cidade que non pode vivir sen turismo, pero tampouco só do turismo.

Debemos impulsar unha nova estratexia alonxada dun modelo de turismo intensivo que ten impactos claramente negativos para a cidade: o fenómeno das vivendas de uso turístico, o encarecemento dos alugueiros e a proliferación das tendas de souvenir fronte ao comercio de proximidade. É evidente que este tipo de establecementos (as tendas de recordos banalizados) contribúe á degradación urbana e estética dalgunhas das rúas e prazas máis senlleiras da Compostela Vella como as de San Francisco, Carretas, Acibecharía, do Franco, Rúa Nova ou a rúa do Vilar. Degradación estética que homoxeiniza a nosa cidade con calquera outra do mundo, e pon en perigo a nosa singularidade como cidade Patrimonio da Humanidade. Un bo exemplo pode ser a Rúa da Acibecharía que debe o seu nome ao comercio tradicional do acibeche e que hoxe está saturada de tendas de souvenirs ou outras orientadas ao turismo.

Por todo o anterior, e co obxectivo, por unha banda, de repensar o modelo turístico impulsando unha reflexión colectiva e ampla sobre a actividade turística e por outra, de implementar medidas urxentes que aborden os efectos do turismo sen control, o Grupo Municipal de Compostela Aberta presenta á consideración do Pleno o seguinte **ACORDO**:

O Pleno da corporación insta ao correspondente órgano de goberno local a:

- 1. Realizar, inmediatamente despois da tempada turística estival, un ‘Foro Cidadán sobre a Convivencia e o Turismo’ no que se recolla a opinión da veciñanza, de especialistas, do tecido asociativo e sindical do sector, do resto do tecido social e asociativo de Santiago, así como dos diferentes grupos municipais da Corporación**
- 2. Crear o ‘Observatorio de Sustentabilidade Turística’ en colaboración coa Universidade de Santiago de Compostela, principalmente cos departamentos que están a traballar no campo de turismo.**
- 3. Decretar unha moratoria na abertura de tendas de souvenirs para turistas no ámbito do Plan Especial da Cidade Histórica PE-1.**
- 4. Iniciar a tramitación dunha Ordenanza reguladora para a protección do comercio tradicional e de proximidade da zona vella.**

Santiago de Compostela, 17 de xuño de 2022

Marta Lois González

Portavoz do grupo municipal de Compostela Aberta